

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Küzdelem a nemzeti jogokért.

Arad, május 30.

Küzdelem folyik Bécsben a magyar nemzet alkotmányos jogaiért, becsületeért sőt — végelemzésében — a magyar nemzeti állam lételéréért. Egyik oldalon a pápai befolyás, a hagyományos osztrák szellem, mely annyi gyászos katasztrófát idézett fel még a közelmúltban is a házára és az egész Monarchiára, s melynek az uralkodóházban is még mindig hatalmas képviselői vannak, továbbá a főrendi osztályuralom, támogatva a képviselőház hatalomvágyó muszkavezetői által; a másik oldalon a magyar nemzet alkotmányos joga, a képviselőház óriási többségének két ízben törvényesen manifesztált határozata, a lelkiismeret szabadságának elvülhetetlen követelménye, hordva a nemzet közvéleménye és képviselve Magyarország kormányelnöke által.

Ha győz a Vatikán és a feudal klerikális reakció, akkor elbukott nem csak a szabadság ügye, hanem megsemmisültek egyben a magyar alkotmányos közéletnek az ország békés fejlődésének kezességei, akkor semmivé lesznek az utóbbi 25 év nagyszerű vívmányai, véget ér a fellendülés negyedszázados dicső korszaka és beláthatatlan zavarok chaoszába sülyed vissza a magyar nemzeti állam hatalmasnak indult ujjaszületése.

Elszorult szívvel mérlegeljük a végzetes harcz kimenetelének esélyeit, de nem reménytelenül. Mert bár hatalmasok az ellenfeleink és számosak, de a mi részünkön oly ügyek érdekei állanak, melyek

még minden küzdelemből győztesen kerültek ki, ha mögöttük egy egész nemzet állott hajthatlan elvszilárdság és megnem alkuvó kitartó honfui hűség.

Pedig ha valaha, úgy most egy a magyar nemzet, mert Apponyi áruló gárdája nem jöhet számításba; ha valaha úgy most legitim és korrekt a nemzeti ügy, a nemzeti közóhaj álláspontja; és ha valaha, úgy most állanak ezen ügynek élén higgadt, loyális egyszersmind azonban nagytehetségű és jellem szilárd népvezérek.

Miről van szó? A magyar kormány egy, a király által a legkisebb részleteiben és ismételten jóváhagyott, a békés fejlődés által haladéktalanul sürgetett törvényjavaslatot készített, melyet a képviselőház tulnyomó többsége elfogadott. A törvényhozás e két döntő faktorával szemben a felsőház egy jelentéktelen többsége, melyet az érdekelt papság képez, állást foglal a javaslatok ellenében; s vakmerő kezekkel belekap az alkotmányos fejlődés gépezetébe. A kormány, mely felelős a magyar államélet zavartalan fenállásáért, az alkotmányosság keretén belül ugyan azon reformok keresztül vitelének garanciáit kéri, mely reformokat épen a korona felhatalmazása alapján terjesztett elő, oly garanciákat kér, melyek a legszigorubb alkotmányos felfogás szerint is jogosultak, oly differenciák megszüntetésére kéri azokat, melyekbe a kormány és a képviselőház a Felsőház intenczióinak szolgálatában került, s oly akadály legyőzésére, mely magát épen ezen legfelsőbb elhatározásban is ellentétbe helyezte.

A szembeszökő, a le nem tagadható jog és igazság harczol tehát a kormány által képviselt magyar nemzeti ügy mellett. Es épen ezen momentum az, mely a kérdésnek a késő órákban érkezett távsürgönyeink által is jelzett függősége mellett is alig hagy fön kétséget a hazai ügyének végleges győzelme iránt. A jogszertőség és igazságosság ezen nyilvánvalósága megdönthetetlenül erőssé teszi kormányunk pozícióját, mert míg egy részt ezen álláspont a bölcs fejedelem igazságérzetére appellál, addig elementáris erővel tartja össze a képviselőház többségét, mely — mint emberekből álló testület — szenvedhet nem egy fogyatkozásban, de hazaárulásról már csak azok merik vádolni, kik ugyane réven ugyane többség romjaival remélnek egy reakciónárius kormányt alakíthatni.

Nem! megbűnhődte már e nép a mulat s jövődöt, s ha még megeshetik is vele, hogy ellenségei uralkodjanak rajta, de azt a sorsot nem fogja a gondviselés rá mérni, hogy árulói kormányozzák.

BELFÖLD.

A mai ülés.

A képviselőház, mint tudva van, csütörtökön tárgyalás alá veszi az államjegyek egy részének beváltásáról rendelkező törvényjavaslatot, ha csak a politikai helyzet válságos alakulása időközben ki nem zökkenti a házat megállapított tanácskozási rendjének kerékvágásából. A szűz ellenzék hivatalos finansz kapacitása, Helfy Ignác a ház pénzügyi bizottságában készséggel hozzájárult az említett törvényjavaslatához, mint a valutareform egyik mellőzhetetlen előfeltételéhez. Nem így

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Kilencz menyasszony.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Irási CSITT.

(Folytatás.)

Nem ragadta el az érzelmeit, de azt az ellenvetést tette, hogy én még nagyon fiatal vagyok. Az összes reábeszélő tehetségemre volt szükségem, hogy megérttessem vele, hogy lehetnek ugyan hibáim, de nem vagyok az oka annak, hogy későn születtem. Hiszen reám nézve mindegy lett volna, ha egy-két évvel hamarabb látom is meg ezt a napfényes világot.

Mikor ezt elhitte nekem, azt bizonyítottam be előtte, hogy épen jókor születtem, mert ha véletlenül korábban születek, bánatos özvegyesége helyettem egy feleséges emberre akadt volna be nem és mi sohasem lehetünk volna egymáséi. Ennyi bizonyíték soha elégséges nem mérlegelhető sulya alatt Etelka habozásának — beismerem, nagy — arányai egészen a nullára redukálódtak. Ezentul együtt szőttük a mi közeli boldogságunkról a legbóhóbb, legaranyosabb álomképeket. Mindenki tudta felőlünk, hogy menyasszony s vőlegény vagyunk, pedig mi a lehető legnagyobb titokban tartottuk az eljegyzésünket. Nem lehetett publikálni szerintem azért, mert még nem tett le a gyászév, Etelka szerint pedig azért, mert még nem volt megfelelő állásom.

Nekem is igazam volt, de az ő okai fölött sem lehetett vitatkozni. S ez bántott engem nagyon, mert nézetem szerint az a legkellemetlenebb, mikor két fél egy ügyben ellenkező véleményt táplál s mégis igaza van mind a kettőnek. Főtörékvésem volt ezentul az, hogy a viszonyok odaalakuljanak, a hol már csak nekem van igazam.

Már majdnem elértem a cselómat, mikor egy napon Etelka azt újságolta nekem, hogy ha nincs eilene semmi kifogásom, — hát elmegy hosszabb időre meglátogatni a rokonait. Nem volt ugyan inyemre a terv, de nem tartottam gyöngéd dolognak, a leendő feleségem menyasszonykori első kérésének a megtagadását s ezért két feltétel alatt megadtam neki a beleegyezésemet, nehogy — ha majd a feleségem lesz s össze fogunk vészni — azt vágassa a fejemhez, hogy soha sem akartam azt amit ő óhajtott.

Az egyik feltételem az volt, hogy mindennap levelet fog nekem írni, a másik pedig az, hogy mihelyt jelzem, hogy most már esküdhetünk, a legközelebbi expresszvonalattal fog repülni ölelő karjaim közé.

Etelka mindent megígért s én — balek — még csomagolni is segítettem neki. Egy hét múlva már be volt csomagolva s gondosan lekötve Etelkám valamennyi skatulyája. Közvetlen az elutazásra kitűzött nap előtt valami ba sejtelen tele bogaram támadt, a mely addig motoszkált a fejemben, míg elő nem állottam azzal az idétlen kívánsággal, hogy

Etelkám még egy nappal halassza el az indulást.

Hogy ezt a kívánságomat mivel indokoltam, mikor Etelka kérdőleg meresztette reám a csillagszeméit, arra igazán nem emlékezem, de tény az, hogy csak annyit mondott az okaimra és a kívánságomra, hogy nevetséges és lehetetlen, azután meg azt kérdezte tőlem, hogy ki fogom-e kisérni a hajnali vonathoz.

Etelkát a hajnali fél 5 órakor induló vonathoz kikisérni annyit jelentett, mint hajnal előtt fél 4 órakor fölkelni, háromnegyedkor bezörgetni az ablakán, álmosan künn ácsorogni egynegyed 5 óráig, míg az öltözködéssel elkészül s akkor azután lóhalálába kihajtatni a vasúthoz, hogy valahogy le ne maradjon a senkire sem várakozó ördögös masináról.

Lehangoltan mentem el tőle s megígérttem neki, hogy idején fölkeltem. Amint hazafelé bandukoltam, zseniális ötletem támadt, a mi valóságos csoda olyankor, mikor az embernek bogara van. Már pedig nekem volt!

Számítani kezdtem s teljesen megnyugtatót a számításom. Tízta sor, hogy ha öt percczel később költöm Etelkát s ő öt percczel tovább öltözik, tíz perc alatt pedig még olyan fiakkeros ló sem megy ki a vasúthoz, a melyik egyik szemére sem vak s egyik lábára sem sánta. Nem mentem egyenesen hazára, hanem nekivágtam a bérkocsállomásnak. Kiválasztottam egy pár olyan öreg tálost, a melyik közül mindegyik csak három lábára sánta s a kettőnek van egy szeme. Még a fo-

gondolkoznak a párt vadonatúj pénzügyi szakemberei, Molnár Józsiás és Ugron Gábor. Mint halljuk éles támadást szándékoznak intézni a javaslat ellen, melynek tárgyalása ily módon előre láthatólag hosszabb időt fog igénybe venni.

A helyzethez.

— Lapszemle. —

A tegnapi érkezett fővárosi lapok ismét körülmenyesen cikkeznek a belpolitikai helyzetről, melynek alakulása, megoldása elé fejtült figyelemmel néz az egész ország közönsége. Még azok is, a kik rendes körülmények közt nem szoktak; vagy nem szeretnek politikával foglalkozni.

A lapok tegnapi közléseiből az alábbi részleteket vesszük ki:

A Bnd. Corr. jelenti Bécsből: Wekerle miniszterelnök, a ki ma délután részt vett az udvari ebéden, este Fejérváry báró, Bethlen gróf és Lukács miniszter társaságával részt vett az udvari hangversenyen, ahol hosszabb értekezése volt Agliardi pápai nunciussal, a mi sok megjegyzés tárgyát képezte. Wekerle miniszterelnök ugyanis, aki Windischgrätz herceg osztrák miniszterelnök mellett ült, véletlenül Agliardi nunciussal közvetlen szomszédságába jutott és mivel az urak már fél 8 óra körül gyülekeztek, Wekerle miniszterelnök azon a némileg emeltebb helyen, a melyen a nagykövetek és a miniszterelnökök ülései voltak, majdnem egy óráig állott Agliardi pápai nunciussal felette élénk beszélgetésbe eredve, miközben a két államférfi a legnagyobb hévvel valószínűleg debattot folytatott, úgy, hogy nagy félkör képződött körülöttük. A szünet alatt is folytatta Wekerle miniszterelnök eszmecseréjét a nunciussal, ismét állva, mire a két államférfi ismételve kezét szorítva a legnagyobb szívélyességgel vált el egymástól.

Mivel igen könnyen lehetséges, hogy Wekerle miniszterelnöknek csütörtökön is Bécsben kell maradnia, a 200 millió forintnyi államjegy bevonásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását, a mely a csütörtöki ülés napirendjére tűzött ki, alkalmasint elhalasztják. Az osztrák Reichsrath két háza még a hét folyamán megejti a delegáció tagjainak választását, még pedig a delegációk egybehívásának határidejére való tekintet nélkül. Az összes irányadó körökben ragaszkodnak ugyan ahhoz,

gaikat is megvizsgáltam s csak azután rendeltem meg a kocsit, mikor már megállapítottam, hogy ketten körülbelül hatvan évesek lehetnek.

Miután így minden rendben volt, nyugodtan feküdtem le s aludtam, mint a bunda. Bár ne aludtam volna! Mikor fölébredtem nagyon világosnak tetszett a hajnal. Azt hittem, káprázat csupán s azért van, mert emberemlékezet óta akkor láttam először hajnalt.

Halkan zörgettem meg az Etelka ablakát. Semmi jele az ébredésnek. Nem csaptam nagyobb lármát, hadd aludjék, annál bizonyosabb a lemaradás. Fél öt óráig tartott a várakozásteljes türelmem. Ekkor hatalmasan kezdtem döngötni az ablakfákat. Az ablak csak nem nyílt, hanem megnyílt helyette egy másik, amelyből egy borzos fehércesléd feje tolakodott az utcára.

— Mit akar az ur? — rivalt reám.

— Mondja meg ö nagyságának, hogy hiszen, mert lemarad a vonatról.

— Ó nem, hanem az ur már lemaradt, mert a nagysága még az éjjel elutazott egy másik urral.

Igaz volt. Lemaradtam. Vigasztalhatlan lettem volna, ha meg nem nyugtat az a tudat, hogy ha már megcsalt is Etelka, legalább nem a maga jó szántából, hanem egy „másik ur” kedvéért csalt meg. Gyalog mentem haza, nehogy elragadjanak a jól kiválasztott táltosok.

(Folytatása következik.)

hogy a delegációk június 11-ikére hívassanak egybe Budapestre, de éppen nincs kizárva, hogy a delegációk üléséhez öszre kell halasztani. Amíg a házassági jogról szóló javaslat sorsa a főrendiházban el nem dönt, természetesen a parlamenti munkaprogram sem állapítható meg előre. Tisza Lajos gróf ö Felsége személyi körüli miniszter annyira rosszul érzi magát, hogy a szobából nem távozhatik.

A Magyar Értesítő ugyancsak Bécsből az alábbi értesülést veszi: Azt hiszik Wekerle miniszterelnöknek sikerülni fog a szerdai kihallgatáson oly javaslatokat előterjeszteni, melyek míg egyrésztől a kabinet álláspontjának megővését biztosítják, másrésztől a részleteknél és a kivitelnél a főrendiházzal szemben bizonyos előzékenységet involválnak. Mint mondják a javaslatnak csak is a főrendiházban történendő második visszautasítása esetére fog a harmadszori tárgyalást megelőzőleg a pairschub bekövetkezni.

A „M. E.” egy másik bécsi távirata így hangzik: Wekerle Sándor miniszterelnök a ki tegnapi este óta ismét Bécsben tartózkodik, miután ma a renunziáció ünnepélyén részt vett, holnap délután 2 órakor az esküvő után fog ö felsége által fogadtatni. E magánkihallgatáson minden valószínűség szerint a házasság-jogi javaslatra vonatkozólag meg fog történni a végleges döntés.

A helyzet annyiban vált komolyabbá, a mennyiben a minisztertanács határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy ö Felsége beleegyezését adja abba, hogy a kormány új főrendiháztagok kinevezése iránt előterjesztést tehesse mert a kormány a minisztertanács határozata szerint nem akar másként a javaslat újabb tárgyalásába a főrendiházban bocsátkozni, mintha a miniszterelnök biztosgaranciát nem nyer az iránt, hogy a másodszori tárgyalás alkalmával a házasságjogi törvényjavaslat keresztül is mehet. A komolyabb helyzet visszatükröződik abban is, hogy a legmagasabb körökben is oly befolyásokat akarnak érvényesíteni, amelyek a kérdés megoldásának nem kedvezők.

Jellemző, hogy míg a magyar és a bécsi lapok többnyire a kormány mellett foglalnak állást, a külügyminisztériumhoz közel álló lapok épenséggel azt igyekeznek hangoztatni, hogy a politikai helyzet nem volna aggasztó az esetben sem, ha a Wekerle-kabinet az egyházpolitikai kérdések miatt beadná lemondását. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy ö felsége nemcsak kormány-, hanem párt-krizist sem kíván, s hogy meggyőzőleg feltárta a politikai helyzetet, amely egybehangzó jelentések szerint kedvező benyomást gyakorolt ö Felségére, remélhető, hogy a válság nem fog bekövetkezni.

A korona döntése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 30.

(L. L.) Miután Wekerle Sándor miniszterelnök utolsó kihallgatása alkalmával bizonyosságot szerzett a felől, hogy ö Felsége a kormány és a képviselőház közt teljes elvi egyetértés létezik abban, miszerint a magyar állam legfőbb és maradandó érdekeinek megővése végett minden alkotmányos eszközzel reá bírassék a főrendiház a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat elfogadására, — a magyar miniszterelnök immár bekövetkezett második bécsi utazásának célja az, hogy ö Felségének formális és végleges legmagasabb elhatározását a magyar fő-

rendházzal szemben követendő modus procedendi-re vonatkozólag is megkapja.

Miután a korona elvi beleegyezése arra nézve biztosítva van, hogy az egyházpolitikai reformok kérdésének megoldása csak a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatnak a főrendiház által leendő elfogadása által történhetik: ö Felsége döntése most ama alternatív javaslatok közül való választást fogja meghatározni, melyek az elvileg már elért megegyezés alapján a miniszterelnök által ö Felsége elé terjesztettek.

Ez alternatív javaslatok mindegyikében benne foglaltnak egyenlően az egyházpolitikai és erkölcsi természetű garanciák, melyek a vonatkozó törvényjavaslatnak a főrendiház részéről leendő elfogadását biztosítják és a Wekerle-minisztériumot oly helyzetbe juttatják, hogy az összes egyházpolitikai reformokat változatlanul és elvi alapon álló politikai programjának megfelelően megvalósíthatja.

Szögyényi és a polgári házasság.

— májns 30.

A főrendiháznak a szabadelvű párthoz tartozó egyik tagja írja a „Pester Correspondenz”-nek:

„Az a néhány magyar lapban állhatatosan, de alap nélkül ismételt hír, hogy Ausztria Magyarország berlini nagykövete, Szögyényi-Marich László, diplomáciai vagy személyes befolyását a magyar kormányra és a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatra szemben ellenséges irányban gyakorolta, teljesen valótlan.

Eppily valótlanok azok a czélzatos híresztelések, melyeket különböző oldalról a legcsekélyebb tárgyi alap nélkül terjesztettek Wekerle magyar miniszterelnök és Szögyényi Marich nagykövet közt állítólag fennforgó politikai ellentét felől.

Szögyényi kinek nyílt és lovagias jelleme már egymagában kellene, hogy lehetlenné tegye azt, miszerint államférfi nevének anonim politikai intrikákkal hozzák összeköttetésbe, — mindig a legkorrektebb módon távol tartotta magát a monarchia mind a két államának belpolitikájába való avatkozástól. A fentjelzett valótlan hír keletkezése annál inkább hiával van minden igazolásnak, mint-hogy éppen Szögyényi és a magyar minisztérium több tagja közt kölcsönös baráti bizalom alapuló, régi, személyes vonatkozások vannak.

Továbbá szintén a levegőből kapott koholmányoknak kell megjelölni azt az, egy budapesti magyar napilaptól eredő abszurd hírt, hogy Szögyényi a német császárt a magyar viszonyokról a magyar államra nézve hátrányos módon informálta, — amely koholmány nyal mindenestre elámitották az illető lap jóhiszeműségét.

KÜLFÖLD.

Három miniszterválság.

I.

Szt.-Pétervár.

Nagyon erős dolgok történhetek a czár dolgozószobájában, hogy egy Oroszországban eddig hallatlan, sőt elképzelhetetlen dolog álljon be: miniszterválság. Holott tudvalevőleg a czár birodalmában a miniszter meneszthető ugyan bármely pillanatban, de magától nem mehet olyanformán, mint alkotmányos államokban. Még mindig nem tudjuk biztosan, tényleg kérték-e az orosz miniszterek elbocsátásukat azon ukáz következtében, mely elveszi tőlük a hivatalnoki kinevezések és elbocsátások jogát.

Fantasztikus hírek szivárognak ki az orosz határokon többek közt az is hogy a czár sajátkezűleg felfofozott egy minisztert. Egyelőre csak az látszik bizonyosnak, hogy Oroszországban a nihilisták még mindig oroszognak. A czári ukáznak ugyanis az a története, hogy egy messze elágazó összeesküvést fedeztek fel s a törvényes elfogatások során kitünt, hogy a hivatalnokok egy jelentékeny része bele volt keverve az összeesküvésbe. A Wittebsk-oreli

vasut aláaknázása volt tervbe véve; ez a vasut vezet a hadgyakorlatok színterére. Ennek a vasutnak főmérnöke P o b o d e n o s z w e n e k, a császár leghivebb emberének az unokaöccse, a kit szintén elfogtak mint bűnrészeszt.

A csári ukáz hivatalos magyarazata természetesen más. Pétervárról ugyanis azt jelentik, hogy a legújabb időben gyalázatos visszaélések történtek a kinevezéseknél. Az elfogott hivatalnok közt igen nagy azok száma, a kik protekció útján nyerték hivatalukat.

II.

S z ó f i a.

A S t a m b u l o v - k a b i n e t — mint már táviratban jeleztük — a minisztertanács határozatához képest beadta lemondását a fejedelemnek. Azt hiszik, hogy Ferdinánd fejedelem elfogadja a lemondását és G r e k o v o t b i z z a meg az új kabinet alakításával.

A lemondás előzményei a S t a m b u l o v é s a fejedelem közötti konfliktusokban találhatók. Az első vizsályt a közigazgatási visszaélések okozták. A másodikat a S t a m b u l o v é s S z a r o v lemondott hadügyminiszter közötti párbajügy. — A fejedelem nem fogadta el S t a m b u l o v jelöltjét a hadügyminisztériumra, hanem P e t r o v o t nevezte ki, a kik régi személyes barátja volt.

III.

P á r i s.

Hir szerint az új francia minisztérium következőképpen alakul meg:

D u p u y, miniszterelnök, belügyi- és valóságügyi miniszter,

G u é r i n, igazságügyi miniszter,

H a n o t e a u x vagy C a m b o n, külügyminiszter,

P o i n c a r r é, pénzügyminiszter,

L e y g u e s, közoktatásügyi miniszter,

M e r c i e r, hadügyminiszter,

F a u r e Félix, tengerészeti miniszter,

B a r t h o u, közmunkaügyi miniszter,

D e l c a s s é, gyarmatügyi miniszter,

L o u r t i e r, kereskedelmi miniszter,

V i g e r, földmívelési miniszter.

Ez a minisztérium a mérsékelt liberálisok táborából került ki s nem egyéb, mint a C a s i m i r P e r i e r kormányának nagy mértékben higitott kiadása. P o i n c a r r é kivételével egyetlen kiváló személyiség sincs benne. — D e l c a s s e, a leendő külügyminiszter nem volt soha diplomata s „külügyi“ hivatottsága eddig csak abban nyilvánult, hogy a République Françaiseben a külügyi rovatot vezette. M e r c i e r az új hadügyminiszter egykoron katona volt s tüzérkapitányi rangra vitte, aztán hazament gazdálkodni s csakhamar a parlamenti pályára lépett. Az egyetlen P o i n c a r r é kipróbált szakember a pénzügyi terén s a mellett ügyes debatter.

A kabinet illetően egybeállítás mellett bizton számíthatni a radikálisok ellenállására. S P á r i s b a n n e m i s t a r t j á k e g y é b n e k a m o s t a n i D u p u y - k o r m á n y t, s z ű k s é g b e l i m i n i s t e r i u m n á l, m e l y c s a k a n n a k a k ö r ű l m é n y n e k k ö z s ö n i l é t é t, h o g y a r a d i k á l i s v e z é r e k e g y i k e s e m a k a r t v á l l a l k o z n i a k a b i n e t - a l a k i t á s r a.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 761.0 milliméter. délután 2 órakor 759.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 17.5. délután 2 órakor C° + 23.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor DN. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Az aradi indóház kérdése a kamarában.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartott ülésében elhatározta, hogy mozgalmat indít oly célból, hogy Aradon a mostani, a forgalom mérveinek egyáltalán meg nem felelő személy pályaudvar helyett egy új személy pályaudvar építését lehessen kieszközölni.

E tárgyban a következő indítvány volt a napirendre kitűzve.

Indítvány: Tudvalevők ama nehézségek és forgalmi akadályok, melyek Aradon abból származnak, hogy a pályaudvar szerencsétlen elhelyezése és szűk méretei követke-

tében már évek sora óta nem felel meg a követelményeknek.

Az aradi pályaudvart 1858-ban tehát 36 évvel ezelőtt egyetlen vasut; az akkor csekély forgalmu tiszavidéki vaspálya számára építették és csak természetes, hogy a mi azon időben kielégítő lehetett, ma már nem alkalmas az időközben óriási mértékben megnövekedett forgalom befogadására. Akkor egy vasuton közlekedett négy vonat, ma öt irányban mindennap 32 személyszállító vonat közlekedik. Akkor a viteldijak drágasága és az üzleti érintkezés kevéssé élénk volta mellett alig utazott csak az, a ki el nem kerülhetett; ma, midőn a zóna-díjszabás elenyésztette a távolságokat, a szomszédos forgalom olcsósága pedig a népet is a vaspályára szoktatta, mondhatnánk: mindenki utazik. Míg 1882-ben az aradi vasutállomásról csak 60.952 utas szállított el, addig 1891-ben 383.354, 1892-ben 349.450, 1893-ban 313.481 volt az Aradról elszállított utasok száma, következésképpen naponként átlag 955 utas fordul meg azokban a helyiségekben, melyek legfőleg 200 utas szükségleteinek kielégítésére voltak szánva.

Ehhez képest szűk az utasok gyülekezésére szolgáló csarnok, hozzáférhetlenek és örökös torlódást eredményezők a pénztárak, kicsinyek a málfelvételi helyiségek és a várótermek. Az utasok nagy része kiszorul a szűk és fedetlen perronra, szabadon tétetve ki az időjárás okozta kellemetlenségeknek. Szűk, és a forgalom levezetésére elégtelen a pályaudvar sinhálózata is — még pedig annak következtében, mert ama nagyobb szabású munkálatok alkalmakor, melyek a teherpályaudvar kibővítését célozták, nem történt meg kellőképpen a személypályaudvarnak a teherpályaudvartól való teljes elkülönítése s így esett, hogy a személyvonatok indulási csarnokában levő sinhálózat egy részét a tehervonatok mozgósítása foglalja el.

A nagyméltóságú volt földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium már 1882-ben, mikor csak 24 vonat közlekedett naponta és mikor 60.952 volt az utazók száma, kilátásba helyezte a felvételi épület kibővítését, ez azonban meg nem történt.

Ha ehhez hozzávesszük a városi forgalom örökös akadályát, mely abból származik, hogy a simándi-uti átjáró a pályaudvar váltóinak elhelyezéséből kifolyólag és a személy pályaudvarban folyó vonatrendezés (tolatás) következtében örökösön elzáratik és a közlekedés naponta többször negyedórákra is fenakad, mely idő alatt a kiizzadt s mindkét oldalon megállásra kényszerített lovak meghűlnek, — világossá tettük, hogy, az aradi pályaudvaron fennforgó állapotok tarthatatlanok.

Ugyanazért indítványozzuk; indítson a tekintetes kereskedelmi és iparkamara Aradváros minden illetékes tényezőjének bevonásával mozgalmat az iránt, hogy a magyar kir. államvasutak részére a mostaninál előnyösebben megválasztandó ponton, a megnövekedett forgalomnak megfelelő önálló személypályaudvarnak építése a magyar kormánynál kieszközöltessék.

Beadják: Nikolits Péter, Millig Mátyás, Bauer Gyula, Mihalik József, Varga József, Weisz Sándor, Hendl Ödön, Gyulai István kam. beltagok.

Az indítvány előterjesztése után felolvasták a közös bizottság előterjesztését, mely következőket mondja: A közös bizottság azon köztudomásu nehézségekre és forgalmi akadályokra való tekintettel, melyek az aradi személypályaudvaron az állapotokat immár hosszabb idő óta tarthatatlanná teszik, szükségesnek tartja oda törekedni, hogy Aradon az e város, mint jelentékeny vasuti gócpont forgalmának megfelelő pályaudvar építése kieszközöltessék.

E célból a benyújtott indítvány elfogadásának javaslatba hozása mellett indítványozza a közös bizottság, hogy a) intézzen a kamara teljes ülése indokolt fölterjesztést a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz egy Aradon létesítendő új személypályaudvar épületeinek az államvasutak építkezési programjába való felvétele iránt; b) ezen feliratának pártolása végett keresse meg Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságát azon hozzáadással, hogy a mennyiben a törvényhatóság a kiváncsolomnak előterjesztése és annak megindokolása céljából küldöttséget tartana a miniszter urhoz menesztendőnek, a kamara e küldöttséghez csatlakozni fog; c) kéressenek fel a kiváncsolom támogatására a kamara feliratának megküldése mellett Arad sz. kir. város orsz. képviselője és az országgyűlés képviselőházának azon tagjai, a kik Aradon és Aradmegyében laknak; — d) a feliratnak hasonszerű felirattal leendő támogatása iránt kerestessék meg az aradi kereskedelmi testület, az ipartestület, a gazdasági egyesület és a Lloyd-társulat.

A teljes ülés vita nélkül, egyhangulag fogadta el az indítványt és a javaslatot.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 31. —

Enyhe. — Jelentékeny csapadék. — Zivatarok.

Nőm nyaralása.

— Aradi kanapé-proceszszus. —

— Ez az állapot türehtelen.

Kiáltottam fel az ebéd alatt, midőn a csirke sültet is félre kellett tennem, annyira el volt sózva.

Feleségem felsőhajtott.

Mit jelent ez? Már néhány nap óta nem vagyok képes józúen ebédelni, minden étel hol el van sózva, hol megégve, az ital majd annyira hideg, hogy a fogaim vaczognak, majd meg épen nincs behűtve.

Feleségem pedig alig nyul az ételhez, s néma megadással látszik tűrni a szakácsné szétszelyeit.

Jókedve mintha örökre eltűnt volna. Komor, hallgatag. S a mint jobban vizsgálom arcát, látom, hogy annak rózsaszínje eltűnt s bágyadság ül helyén.

— Edesem, maga beteg, szóltam hozzá, magának fáj valamije.

Nem felel.

Odalépek hozzá, megfogom a kezét, talán láza van, mire hirtelen zokogásban tör ki.

— De szóljon már, ne ijesszen meg, — kiálték kétségbeesetten, mert az a legborzasztóbb, ha valakinek a felesége, vagy anyósa sir.

— Igen, felelt elfuló hangon az én fiatal feleségem, . . . magok férfiak vakok, magok semmi gyöngédebb figyelemmel nincsenek nejeik iránt. Egész nap itthon ülök, mindig azon töröm a fejemet, hogy mint legyen magának a legkellemesebb és maga nem veszi észre, hogy ez nem nekem való multság.

— De edesem, hiszen én nem kívánom ezt magától; elvégzik a cselédek, elég ha maga felügyel.

— Igen felügyelni, mit ér ez, látja a mai ebéd is az én felügyeletem alatt készült s nem bírta megenni, én már nem állom ki, az idegeim tönkre vannak téve, a doktor is mondotta, ha ez sokáig így tart, s nem áll jól a következményekért.

— Hát ne főzessünk itthon, — mondtam, — hozzassuk az ebédet, maga majd kimegy korán sétálni, én kikisérem a ligetbe. . .

— Hová kiseri? A ligetbe? — szólt a mama a küszöbön, én nem neveltem a leányomat arra, hogy a ligetbe járjon.

Erre egymás nyakába borulnak, feleségem elkezdett hevesen pityeregni, a mama egy megvető tekintetet vetett felém a mama ölebe pedig felugrott a legközelebbi székre és rázta cseugtyús nyakkötőjét.

A családi jelenetet teljes pompájában élveztem.

— Mama, én ezt ki nem állom. Béla nem

akar engem fürdőre küldeni, a ligetbe akarsétáltatni vinni . . .

— Téged lányom, sétáltatni? A lovakat szokták sétáltatni, a midőn elfáradtak; de egy nő, egy hitvest megsétáltatni, a ki hitvesi kötelességének teljesítésében fáradt el, nő az sok; egy goromba férj mondhat ilyet, mert az nem is képzeleli, hogy vannak finomabb idegek is.

A vihar nőtt.

— Lányom, te fürdőbe fogsz menni. Valami híres fürdőbe, a hol szegény gyermekem, helyre fogsz jönni.

— Es drága fürdőbe, szoltam, hogy csordulig legyen a pohár.

A következő héten már minden be volt pakolva és a legnagyobb örömmel adtam át a vasuti jegyet. Most már tudtam, hogy minden évben így fog menni.

Fél óra mulva belép a mama. Lány és anya bizalmas beszélgetésben vonulnak át a másik szobába, a mama bizonyosan jó tanácsokkal látja el lányát a nagy utra.

Nemsokára visszajönnek. Mindkettőnek valami különös fény csillog szemében.

A mama feleségem kezét fogja, elem lép és kijelenti, hogy nőm itthon marad, nem megy fürdőbe. Majd hanyatt esem.

— De hát mi lettem?

Előkészületek, vasuti jegy, minden el van intézve, rengeteg kiadás és most nem akar menni. Mi az, mit jelent ez a komédia.

— Komédia? Tudjuk már vöm uram, miért hajlott olyan könnyen a fürdőzésre! Azt hiszi, hogy maga tudja, hogy lejön az opera balettje nyárára Aradra? Lejön világhírű utra is elegendő volna nejét, csak hogy az alatt a pár hét alatt egyedül lehessen.

Nem úgy van az! Margit itthon marad, nem megy fürdőbe, de maga sem fogja járni a balettot. Igazán jó gondolat!

— De hagyjanak szóhoz jutni, most hallom először, hogy nyárára eljön a balett, ilyen pletykát csak a mama találhat ki, azután egyáltalán mit érdekel engemet az egész balett?

— Az majd a mi gondunk lesz szolt a mama, hogy se a balett, se a ballerínak ne érdekeljék.

S evvel elvonult, nőm pedig a böröndök kicsomagolásához fogott.

Szép kilátás a meleg nyári napokra!

Igy történt ez Sevillában . . . Igy lett a fenn elsorolt történet Arad egyik legkedvesebb kanapé-pletikájává.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. június hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Június hóra	1 frt	Június hóra	1 frt 20 kr
Június 1-től szeptember 30-ig	4 frt	Június 1-től szeptember 30-ig	4 frt 80 kr
Június 1-től december 31-ig	7 frt	Június 1-től december 31-ig	8 frt 40 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny” minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kerjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjen.

Nyáron az egész fürdő idő alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, meg akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

HIREK.

Május 31. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Petronella. — Protestáns naptár: Petronella. — Görög-keleti naptár (május 19.): Patrik. — A nap két 3 óra 57 perczkor, — nyugszik 7 óra 27 perczkor.

Szabadmagharctzi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Beme- net díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgáriskola, földszint.

Június 2. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola majálisa a csálai erdőben.

Június 3. A hadastyánok juniálisa a Csálában.

Június 10. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző együletének juniálisa a Csálában.

— **A hivatalos lapból.** O császári és apostoli királyi Felsége bizáki Puky József osztálytanácsosnak a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban a kamarási méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **Pelda Aradnak.** H.-M.-Vásárhely után most már Szeged. Mint ugyanis ottani levelezőnk jelenti, Pálffy Ferencz polgármester a mai közgyűlés elé egy érdekes indítványt fog terjeszt. Szeged polgármestere azt indítványozza, hogy tekintve a miniszterelnök nagy érdemeit, Szeged város válasza meg dr. Wekerle Sándort diszpolgárává. — Reméljük, hogy rövid idő alatt Aradváros is diszpolgárai sorába igatja a miniszterelnököt.

— **Felmentett államtitkár.** A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi legfelsőbb kéziratot teszi közzé:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére báró Jósika Sámuel belügyminiszteri második államtitkárt ezen állásától, buzgó és sikeres szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Lainzban, 1894. évi május hó 23-án.

FERENCZ JOZSEF. s. k.

Hieronymi Károly, s. k.

— **Jegyzőválasztás Mikalakan.** Tegnap délelőtt folyt le a jegyzőválasztás Mikalakan Ortutay Gyula központi főszolgabíró elnökléte alatt a mikalakai község házában. A 15 pályázó közül három volt kandidálva ugyan Lovich Dezső drauczi, Magyar Mihály soborsini és Botta Döme mikalakai helyettes jegyző. A három kandidátus közül Botta Dömét, a Kurticsról csak a minap elmozdított jegyzőt választották meg egyhangulag.

— **Az Antonovits-pár tragédiája.** A soborsini Marosparton szerencsétlen véget ért Antonovits András és nejeének tragédiája számos találgatásra adott alkalmat a végzetes tett indító okát illetőleg. A fölhozott okok olyan természetűek, a melyek átkos szenvedélyek uralmát tételezik fel a megbízható, munkás és becsületes hivatalnokról, holott a végzetes tettek olyan oka van, a mely egészen más színben s valódi színben tünteti fel Antonovitsék tragédiáját Antonovits ugyanis — mint a legilletékesebb helyről értesülünk — nem volt rabja sem a kártyaszendvedélynek sem a börzén nem játszott, hanem évekkel ezelőtt lelketlen uzsorások körmeiközé tévedt, a kik kiszípolyozták annyira, hogy az óriási kamatoikat már tovább fizetni nem tudta. Ez volt az oka annak, hogy a Walderczég szeretet és tisztelt, lelkiismeretes hivatalnok, — miután nejét, a kit a bizonyos nyomornak kitenni nem akart, — két revolver lövéssel megölt és holttestét a Marosba dobta, — öngyilkosságot követett el. Mint Antonovics András jellemző tényét konstatáljuk, hogy a Walderczég bizalmával soha vissza nem élt s a cégét a lelketlen uzsorások fojtogatása közben sem károsította meg egyetlen krajczárral sem. A munka és a becsületesség halálba kergetett embere már pihen a felesége holttestét azonban még tegnap estig — mint tudósítónk írja — sem fogták ki a Marosból.

— **A dohánytőzsdések értekezlete.** Az ország összes dohánytőzsdései körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a vasárnapi munkaszünetről alkotott törvény kedvezmé-

nyei reájuk is kiterjesztesse. Az országos mozgalomban természetesen az aradiak is részt vesznek. Az aradi kis tőzsdések e tárgyban június hó 2-án, szombaton az iparosház kistermében értekezletet tartanak, a melyre az érdekelt kis tőzsdések ez uton is meghívotnak.

— **Balett Aradon.** Aradváros színügyi bizottsága tegnap délután fél 6 órakor tartott ülésében tárgyalta Ossizér Kálmán kérvényét, melylyel a színháznak balettek előadására 4 estére való átengedését és a helyáraknak 50 százalékkal leendő felemelését kérte. A vendégszereplő balettársaság a magyar operaház 14 legügyesebb balerinájából áll. A bizottság a színházat előadásokért 25 frt, díjért átengedte, de a helyárak felemelését nem engedélyezte. Az ülésen Salacz Gyula polgármester elnökléte alatt Institóris Kálmán, Sallay Domokos, Párcz István, Sallay Béla, Müller Károly, Reicher Károly és Barabás Béla dr. színügyi bizottsági tagok voltak jelen.

— **Elet és halál.** Aradon az elmúlt héten született 14 fi és 16 nő, összesen 30; meghalt 10 fi és 13 nő, összesen 23 lélek. A születések évi aránya 34.0, a halálozásoké 26.1 promille volt.

— **Udvarias lengyelek.** Lembergben országos kiállítás rendeznek, a melyet Károly Lajos kir. herceg nyit meg június hó 5-én. A kiállítást szeptember 7-én a király is meglátogatja. Több osztrák miniszter is megígérte, hogy a kiállítást megnézi. A kiállítás nevezetességei lesznek: a petroleum-kiállítás, a mely a petroleum-bányászatot is feltünteti, Matejko festményei valamint a lengyel etnografiai viszonyokat feltüntető telepek. A kiállítás rendezőbizottsága igen udvarias megatartást tanúsít a magyar lapokkal szemben. Tegnap az „Aradi Közlöny” szerkesztősége kapott a bizottságtól egy meleg hangú meghívót erre az ünnepélyre, valamint a belépőjegyet is. A meghívó német nyelvű, a jegy azonban lengyel szöveggel bír. Az „Aradi Közlöny”-nek küldött belépti jegy szövegét érdekességénél fogva ide nyomtatjuk:

„Karta wstepu dla szan. Redakcji „Aradi Közlöny” na ureczystosc otwarcia powszechniej Ustawy krajowej we Lwowie 1894. Strój galowy.”

— **Kerékpározók értekezlete.** Az aradi tornaegyesület kerékpározó körének tagjait felkérem, hogy a mai napon este 9 órakor Pohl Károly kávéházában tartandó értekezletre pontosan megjelenni sziveskedjenek. — Tárgysorozat: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Kör házsabályainak előterjesztése és helybenhagyása. 3. Egyenruha kérdés megoldása. 4. Menetparancsnok és helyettesének megválasztása. 5. A kirándulások tervezetének megállapítása. — Vangyel Géza jegyző.

— **Színügyi bizottságunk Nagyváradon.** Aradváros színügyi bizottsága tegnap tartott ülésén Müller Károly indítványára elhatározta, hogy a kebaléből tagokat küld a nagyvárad szinkörbe, hogy ott az ujonnan szerződötendő tagokat megnézzék s képességükről jelentést tegyenek a színügyi bizottságnak. A küldöttség Institóris Kálmán, Müller Károly, Reicher Károly és Barabás Béla dr. tagokból alakult. A bódénézó napja június 17-ére van kitűzve.

— **Világjáró bycziklista.** Geyer Béla aradi születésű ifju, a gráci bycziklisták együletének tagja beakarja kerékpáron járni az egész kontinentet. Tavaly egyhuzamban 6000 kilométernél többet tett meg s már az idén is 233 falut és várost érintett, több helyen 1000 méternél magasabb hegyeket futott meg. Geyer már több elsőrendű kitüntetést kapott nagyobb kerékpár-versenyek alkalmával. A jeles sportférfu jelenleg Nagyváradon időzik.

— **Névmagyarosítások.** Schöpkesz Ede dr. aradi ügyvéd „Szilágyi”-ra, Tüzes

Lajos aradi lakos „Terényi“-re, K o h n Lajos aradi kereskedő „Kerényi“-re és Klein Odön aradi lakos „Kovács“-ra változtatták belügyminiszteri engedéllyel a vezetéknevüket.

— **Lesz-e csata?** Egy csinos, selyem vigánoba és ezerráncu bokorugró szoknyába öltözött leány állított be a makói városházára, a városi kapitány elé.

— Az iránt jöttem, tekintetes kapitány ur, legyen szíves megmondani, hogy igazán csata lesz-e?

A kapitányt, a ki a háborus kérdésekkel csak igen keveset foglalkozott, készületlenül találta a kérdés és azért kellő óvatossággal válaszolt:

— Az leltem az időtől függ.

A szobacizmus azonban, tudatában a kijelentés fontosságának, suttogva folytatta:

— Azért kérem, mert a Kada Jánostól hallottam, a 46-os házáromtól.

— Aztán micsoda rangban van a János?

— Tizedes kérem — felelt a leány és a kebléből kihalászott egy könnyáztatott levelet. Azt írja ebben a levélben, hogy isten veled Terka, engem többé nem látsz, — mert csatába megyünk. És ezzel elfakad a szép leány sirva.

A kapitány vigasztalta:

— Ne, ne sirjon leltem, éppen most jött levél a királytól, hogy egy szó sem igaz belőle.

A leánynak egyszerre kinyílt a szeme és fel-fortyant.

— Akkor hát a Jancsi nem is masirozott el!

Igy derült ki Jancsi turpissága, a ki ilyen galád módon akart a megunt imádotja elől szabadulni. És most igazán csata készül — de abban biztosan Jancsi húzza a rövidebbet! . . .

— **Mikor füstölhet a bérkocsis?** Hieronymi belügyminiszter elvi jelentőségű határozatként kimondta, hogy a bérkocsisoknak, mikor vendéget szállítanak, d o h á n y o z n i n e m s z a b a d .

— Találtatott egy darab, 3 Bazilika sorsjegyről szóló zálogszédula, melyet igazolt tulajdonosa Bartók Kálmán rendőrhadnagyának vehet át.

— **Pályázatokról.** Tanári állásra a szolnoki állami főgimnáziumnál június 20-ig; albirói állásra a nyiregyházi járásbírósnál 2 hét alatt; tisztii állásra a nagyszombati lottóhivatalnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a tenkei járásbírósnál 2 hét alatt; 4 segélydíjas joggyakornoki állásra a nagyváradai ítélőtáblánál 30 nap alatt.

GYÁSZROVAT.

† Szokoly Ilona elhunytáról részvétellel vettük a következő gyászjelentést. özv. Szokoly Józsefné a saját ugymint gyermekei József és Etelka nevében is fájdalmas szívvel tudatja a forrón szeretett jó leány illetve testvér, rokon és barátné Szokoly Ilonának 1894. évi május hó 30-án életének 27 évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai május hó 31-én d. u. fél 6 órakor fognak Battyányi utca 6 számú házból a helybeli róm. kat. sírkertben örök nyugalomra tétetni. A szentmise áldozat pedig f. évi június hó 2. d. e. 10 órakor fognak a t. Minorita atyák szentegyházában az Egek Urának bemutatni. Arad, 1894. május hó 30-án. Nyugodjék békével.

TANÜGY.

(—) Az „Aradi Tanitőgyűlés“ XXV-ik évi közgyűlésének előértekezlete, melyen a tárgyalandó ügyeket beszélték meg, tegnap délután 5-órákor volt s ma, csütörtökön d. e. 9-órákor kezdődik a rendes évi közgyűlés a megyeház nagytermében. Az ülés tárgysorozata a következő:

1. Jelentések: a) elnök, b) pénztárnok, c) könyvtárnok, d) áll. számvizsgálóbizottság évi jelentése, e) az előértekezletből kiküldött bizottságok jelentése.

2. Folytatólagos ügyek; a) a „Családi olvasókör“, b) a „Munkaprogram“, c) a „Törsház-bizottság“, d) a bíráló-bizottságok a beérkezett pályaművekről való jelentése.

3. A 25 éves jubileumot rendező bizottság kiküldése.

4. Az 1894-5. évi költségvetés megállapítása.

5. Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. revisiója tárgyában kiküldött bizotts. jelentése.

6. Az egyet. képviseltetés: a) a debreczeni orsz. tanszerkiállítás. b) az „Országos bizottság“ augusztusi nagygyűlésén, c) a „Nemzetközi

egészségügy és demographiai“ Budapestten tartandó kongresszusán.

7. Az előértekezlet által áttett indítványok és javaslatok tárgyalása.

8. Tisztaítás.

(—) **Tanitőgyűlési előértekezlet.** Az Aradi vidéki Tanitő-egylet közgyűlése előtt értekezletet tartott egyetani, melyen nem hoztak ugyan érvényes határozatok, csupán tudomást vesz a közgyűlési tárgysorozatról, azt kibővítheti, vagy megrövidítheti, indítványokat elfogad s kiküldi a pénz és könyvtár megvizsgálásat eszközölő bizottságokat.

Ily értelmű magyarázatot adván Máday Mátyas elnök a tegnapi délutáni előértekezlet jogkörének, az ülést megnyitottnak nyilvánítja. Jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek: Popper B. és Weber J. tagokat.

Maurer M. felolvassa a közgyűléstárgysorozatot, melyet az előértekezlet észrevétel nélkül elfogadott. A pénztárvizsgáló bizottságból kiküldettek: Lauer J. egyetani tag elnöklété alatt: Rusz M. Sisák Gy. a könyvtár megvizsgálására beválasztottnak Hirma József elnöklété alatt: Csabai, Schleifer tagok, kik jelentéseik beadására utasítatnak. Egyéb tárgy nem lévén, Gregus rendező bizottság elnöke közteszi, hogy a mai banket a „Nador“-hoz címzett vendéglőben lesz.

(—) **Az iskolaszék ülése.** Aradváros iskolaszéke ma délután 5-órákor tartja meg rendes havi ülést, melyre az iskolaszéki tagok figyelmét újból felhívjuk.

MULATSÁGOK.

(=) **Majális a ligetben.** A jó kedv egy bizonyos nemével jelezzük a majálisokat, annál is inkább, ha annak rendezői fiatal, bájos leánykák. Ilyen a mai majális is, melyet Városi Gizella növendékei rendeznek a városligetben. Bár az ég felhőtakarta még, midőn e sorokat írjuk, hanem biztosan hisszük, hogy a kedélyesnek ígérkező majálisra, már újra a fényes nap fog ragyogni.

(=) **Az aradi Kereskedő-ifjúság** egy része a Kosuth Lajos szoboralap javára június hó 16-án, a városliget nagytermében rendezendő jótékonycéli zártkörű nyári táncvizalmat rendez. A rendezőség a következőleg alakult: Alacs János, Bokrosy Ede, Benedek Albert, Barua Lajos, Göbl József, Gajdi István, Groboiz József, Heidenreich Kálmán, Holzeisen József, Illics Simon, Kampis Antal, Krausz Árpád, Lauf János, Matis Endre, Masztig Pál, Nadler Lajos, Németh Gyula, Németh Emil, Sohlmann Márton, Tirmann Konrad, Thury László, Zeitler József, Zachariás István, Zimmermann Ignác. Belépti-díj: személyenkint 1 frt, család-jegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté fél 9 órákor.

TÁVIRATOK.

A hangulat Budapesten.

Budapest, május 30. (Saj. tud. táv.) Az egész főváros annak az audienciának a hatása alatt áll már tegnap óta, amelyen Wekerle Sándor d. miniszterelnök az egyházpolitika és sok minden egyéb magyar érdek sorsát beszéli meg uralkodónkkal. Es mentől inkább közeledett a döntés pillanata, az érdeklődés és izgatottság szinte szemmel láthatólag nőtt pillanatról-pillanatra.

Ma délelőtt az izgatottságot tetemesen megnövelte az a körülmény, hogy tudomásra jutott: Wekerle kihallgatása délután két órára maradt, addig a királyt a hercegi nász foglalja le. Es már délután alig fél háromkor a szerkesztőségek valószínű telefon-ostrom alá kerültek az érdeklődők száza már akkor akartak bizonyosat tudni, jöllehet Wekerle még csak akkor állott a Felső előtt.

Ezzel az általános izgatottsággal szemben a szabadelpvűpárt a lehető legnagyobb és ilyen válságos helyzetben igazán bámulatra méltó nyugalommal várja a függő kérdések megoldását. Ami azonban minden különös daczára is érthető. Tu-

datában ügye erejének és igazságának felesleges is volna az izgatottság, mert jól tudhatja, hogy akár így, akár úgy dől el a kérdés, ügyének ereje és igazsága csorbát semmiben sem szenvedhet.

A közönség hangulatában némi megnyugvást okozott az a körülmény, hogy a lapokban korpoltált ugynevezett „császárparagrafusok“, amelyek a kompromisszumot tartalmazták, valótlanságnak bizonyultak, legalább annyiban, hogy a kormány ezekről a paragrafusokról mit sem tud és nem is akar tudni róluk.

Wekerle Bécsben.

Budapest, május 30. (Saját. tud. táv.) Bécsből távirják a „Bud. Corr.“-nek, hogy Wekerle miniszterelnök ő Felsőgénéll két órai kihallgatáson volt. Itt előterjesztette a differenzia megoldásának módjait. Még két napig ott marad. Ugy lehet, hogy a többi miniszterek is felmennek. Bővebb közlések a korona előtt ki vannak zárva. A király ma *Fejérváryt* is fogadta, *Eszterházy* Mórincz Miklós több ízben kereste *Wekerlet*, és este meglátogatta.

Bécs, május 30. (Saját. tud. távirata.) A király délután fél háromkor fogadta *Wekerlet* két órán át. Eredmény még nincs. A Burgból *Wekerle Kálnokyhoz* hajtattott, kivel felhatig konferált. *Wekerle* holnap és holnapután is Bécsben marad. *Fejérváry* holnap, a többi miniszterek ma utaznak haza. A helyzet bizonytalansága daczára sem mondható kedvezőtlennek.

Bécs, május 30. (Saj. tud. táv.) Valótlán azon híresztelés, mintha a király a tegnapi hangversenyen *Wekerlet* került volna. A Felső csak a nagyköve-tekkel beszélt *Stambulov* bukásáról, de az osztrák miniszterelnököt sem szólította meg. Valótlán hir az is, mintha *Wekerle* tegnap *Kálnokyval* és *Plenerrel* konferált volna.

Bécs, május 30. (Saj. tud. távirata.) Megbízható kézből távirják: A fogadtatás külső tényeiből következtetve, kétségtelen, hogy a korona tüzetesen tájékoztatta magát a helyzetről és ebből a kormányra háruló kötelezettségekről.

Az audientia hosszú tartama, valamint a konferálás *Kálnokyval*, mutatja, hogy bölcs előrelátással és eshetőségekkel foglalkoznak, melyekkel a válság az egész monarchiára kiterjedhet; úgy látszik a korona és a kormány a korona kibontakozás módjára nem állnak ellentétben és nem ütköznek össze. Ennél fogva nincs kizárva a remény, hogy az álláspontok őszinteségének kölcsönös átértése mellett elértek a kiegyenlítés szó sincs, hogy a megegyezés a kormány elvi meghátrálásával éretnek el. A tárgyalás a kabinet és a pártjának egymáshoz viszonya, a főrendek magatartása az utobbihoz fűzött tendenciózus híresztelések körül forog, az elvek fenyegetve nincsenek.

Országos torna versenyek.

Budapest, május 30. (Saj. tud. táv.) A közoktatásügyi miniszter elrendelni szándékozik hogy szeptember elején a torna-versenyek *Kolozsvárott*, *Kassán*, *Pozsonyban* és *Szegeden* tartassanak meg, melyen a vidéki tanintézetek ifjúsága nagy számban résztvehet. A múlt ősszel uralkodott kolerajárvány tetemesen megrövidítette a tanévet és ez tette szükségessé a karületi tornaversenyek szeptemberben való megtartását. A jövő tanév végén négy országos tornaverseny fog megtartatni.

Wekerle Szeged diszpolgára.

Szeged, május 30. (Saj. tud. távirata.)
Szeged város közgyűlése Wekerlét az egyházpolitikai reformok körüli hazafias magatartásáért egyhangulag s lelkesedéssel Szeged diszpolgárává választotta. — Szilágyi, Csáky, Hieronymi, Széchenyi Béla gróf és Justh Gyula diszpolgárrá választása iránti indítványt a gyűlés előtt visszavonták.

Szerbia.

Belgrád, május 30. (Saj. tud. távirata.)
Pasics még mindig Pétervárott időzik, a legközelebbi napok egyikén azonban valószínűleg odahagyja az orosz fővárost és először is Triesztbe megy, a hol családjával találkozni fog.

A bolgár kormányválság.

Szofia, május 30. (Saj. tud. távirata.)
Gregow szintén fáradtnak mondja magát a folytonos politikai harcok után épen mint Stambulov, ezért nem vállalja a kabinet átalakítást; a jelenlegi kabinet tagjai egy ideig egyáltalán nem lépnek kombinációba.

Elpusztult hajó.

Odessa, május 30. (Saj. tud. távirata.)
A legnagyobb gőzhajók egyike a »Katharina«, Konstantinápoly felé tartó útjában a Fekete-tengeren dult legutóbbi vihar alkalmával elmerült. A hajón lévők közül senkisémen menekült meg.

Nagy havazás.

Mantua, május 29. (Saj. tud. táv.)
Huszonnégy óra óta szakadatlanul erős havazás van, a városban a közlekedés lehetetlen, a kocsiközlekedés szünetel, a vonatok több órai késéssel érkeznek.

Az új miniszterek.

Páris, május 30. (Saj. tud. távirata.)
Hanoteaux a külügyi tárczát véglegesen elfogadta, Carnot elnök aláírta az új miniszterek kinevezési okmányokat.

Az orosz pénzügyminiszter utja.

Pétervár, május 30. (Saj. tud. táv.)
Witte pénzügyminiszter nagy elfoglaltsága miatt Berlin- és Bécsbe tervezett utazását egyelőre elhalasztotta.

KÖZGAZDASÁG.**A kereskedelmi és iparkamarából.**

— Teljes ülés május 30-án. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap, szerdán tartotta a havi teljes ülését Grünwald Ferencz elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak Nikolits Péter alelnök, Bing Vilmos, Blau Bernát, Domány József, Heinrich Sándor, Hann Alajos, Szontagh Gyula, Walfisch Armin, Bauer Gyula, Barth Lajos, Gyulai István, Hendl Odön, Millig Mátyás, Müller József, Reinhardt Fülöp, Rozmanith Albert, Weisz Sándor kamarai tagok; az államvasutak üzletvezetősége képviselőjében Fetter Géza felügyelő; az iroda részéről Marschall Lajos dr. titkár és Edvi Ilés László működtek.

Miután elnök az ülést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére Szontagh Gyula, Rozmanith Albert és Weisz Sándor tagokat kiküldötte, jelenti, hogy időközben felterjesztést intézett a kereskedelmiügyi miniszterhez a gyorsabb postai és távirati kézbesítés érdekében s jelesül a végett, hogy a reggel 8 óra után beérkező vonatokkal jött levelek még a délelőtt folyamában kihordassanak. Jelenté továbbá, hogy az elnökkel részt vett a főkapitányi hivatalban a piacrendezés ügyében tartott tanácskozmá-

nyon. Bemutatta a kereskedelemügyi miniszter leiratát, melylyel a 300 frtos utazási ösztöndíjat Záray Géza részére folyóvá tette s még pár miniszteri intézkedést hozott a teljes ülés tudomására.

Az ügylőgalmi jelentések és a beérkezett ügyiratok előterjesztése és tudomásul vétele után Marschall Lajos titkár tett jelentést azon értekezletről, mely a kereskedelemügyi miniszter elnökle alatt az Oroszországgal létrejött ideiglenes kereskedelmi egyezmény és a Romániával megkötött kereskedelmi szerződés folytán előálló helyzetben kereskedelmünk és iparunk érdekében indítandó akció megbeszélése végett tartott. Ugyancsak a titkár referált a Magyarország közgazdasági monografiájának megírása ügyében a miniszteriumban tartott kamarai titkári értekezletről, az áruforgalmi értékmegállapító bizottság öss-üléséről, a Mezőberényben tartott gazdasági kiállításról, mely alkalmánál a kamarát képviselte. A jelentések tudomásul vétettek s azok kapcsán kimondotta a kamara, hogy a nagy monografia adatgyűjtéséhez szükséges utazásokra, melyeket a titkárnak a kamarai kerületben tennie kell, pótlólag 500 frtot vesz fel költségvetésébe.

A teljes ülés ezután a találmányi szabaldalmakról és használati minták oltalmáról szerkesztett és véleményezés végett leküldött törvényjavaslatokat vette tárgyalás alá. A javaslatok beható ismertetése után kimondta a teljes ülés, hogy örömmel vesz tudomást arról, hogy a nemzeti iparpolitika szempontjából, nagyjelentőségű törvényalkotást: a találmányi szabaldalmak terén 1867. óta fennállott közönség megszűnésének folyamánként a szabaldalmi ügy önálló tételes szabályozását készíti elő a kereskedelemügyi miniszter. A kamara a maga részéről helyesnek és hazai viszonyaink között kielégítőnek találja a javaslatban tervek vett u. n. felszólítási eljárást és a törvényjavaslatról a találmányok megvédése érdekében kedvező eredményt vár, a használati minták oltalmáról szóló javaslatot pedig mint az ipari tulajdonjognak nyújtandó kevésbé költségés és kevesebb alakisághoz kötött, épen azért a kisiparnak is javára szolgáló törvényes védelmet üdvözli. Az a törvényjavaslatok előzetes tárgyalása végett június hó folyamán a miniszteriumban tartandó enquetere a kamara titkára küldetett ki.

Majd a honvédség cipőinek szállítása tárgyában érkezett miniszteri leiratokat mutatták be (az idén szállítandó lesz kisiparosok által 11,410 pár bakancs és 8500 pár könnyű cipő) és határozták el, hogy az érdekeltek az ipartestület útján a szállításban való részvételeire felhivassanak, mire a Baross-szobor-bizottság köszönő és felmentő levele olvastatott fel. Az aradi kamara a Baross-szoborra a saját adományával együtt 1709 frt 32 krt gyűjtött.

Erre a pályaudvar kérdése került szönyegre, melyről lapunk más helyén tudósítunk.

Varga József és Hendl Odön kamarai tagok indítványa folytán elhatározták, hogy az államvasutak aradi üzletvezetősége megkerestetik az aradi teherpályaudvar rakodóhoz egy daru (emelőkészülék) beszerzése iránt, mert a Piskiben elhelyezett darukocsi ideszállításáért fizetendő tíz frtnyi díj nagy megterhelést képez azon felekre, kik súlyosabb tárgyakat kell, hogy be- vagy kirakjanak.

A kamarai számvizsgálóbizottság beterveztette jelentését a kamara múlt évi háztartási viszonyairól. A számadásokból kiemejük a következő főbb tételeket. Az előző évi maradvány volt 15,307 frt 49 kr., a bevétel csak 11,620 frt 57 és fél kr., a kiadások kitétek 15,656 frt 9 krt s így a maradvány 11,281 frt 88 kr. A kiadás azért volt nagyobb, mert a kamara tavaly 5000 frtot hasított ki vagyónából a nyugdíjak részére. Ezen alap 10,000 korona névértékű 4%-os járadékkötvényből és 1068 frt 4 kr. készpénzből áll.

Midőn a felmentvény megadatott és a pénztárnoknak buzgóságáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, az ügyrend értelmében Hann Alajos pénztárnok lemondott tisztéről, teljes ülés azonban a következő kezelési időszakra újból egyhangulag megválasztotta pénztárnokká.

Az ülés további folyamában a titkár terjesztette elő a kamarai kerület 1893. évi viszonyairól szerkesztett évi jelentést. A

17 nyomtatott ivre terjedő jelentés általános részét a közös bizottság megbízásából Bing Vilmos, az általános ipari részt az iparosztály véleményezte. Bing Vilmosnak a titkár munkáját melegen méltató felszólalása alapján a teljes ülés elrendelte az évkönyv kinyomtatását.

Végül Venczel Ödön felvétellett a kamarai nyugdíjintézet kötelekébe, mivel az ülés véget ért.

— Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 29. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 43.—44. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 43.—44. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 45.—46. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 45.—46. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 45.—46. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 43.5—44. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 43.5—44. krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43.—45.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli sulyban) 43.—44. krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 43.—44. krig. — Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 42.5—43. krig. Sertéslétszám 1894. május hó 27-én volt készlet 192,876 darab. 1894. május hó 28-án felhajtott: 2752 drb. 1894. május 28-án elszállított 2396 drb. 1894. május 29-én maradt készletben 193,232 drb. — A hízott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Szeszület.

— Május 30. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyors szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beelőrtve 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzde.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. —
Budapest, május 30. d. u. 5 óra.

Gabona	Fajta	Irányzat	100 kilogramm árt
Buza	bánsági	szilárd	6.75—7.20
	tiszavidéki	„	6.80—7.20
	pestvidéki	„	6.75—7.20
	fehérmezei	„	6.75—7.20
	bácskai	„	6.85—7.25
	észak-magyarországi	„	„
Rozs	—	lanyha	5.10—5.25
Árpa	takarmány	csend.	5.95—6.85
	égetni való	„	„
Zab	—	lanyha	6.65—7.—
Tengeri	bánsági	lanyha	„
	másnemű	„	4.60—4.65
Kaposzta-repcze	—	lanyha	„
Köles	—	csend.	3.80—4.25
Szárazgabona halálfele	Buza	tavasza	lanyha 6.87—6.89
		június 1894	„ 6.83—6.70
		őszre	„ 5.32—5.34
	Tengeri	május-június 1894	lanyha 4.60—4.62
	szept-október 1893	„ 4.55—4.57	
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	5.56—5.58
	Budapest sz. őszre	„	„
Kaposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.10—10.15

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. K. (Budapest). A jelzett cikksorozat első közleményét megkaptuk; már átélvettük s ha jelen folytatásos tárczasorozatunk engedi, következni fog. Üdvözlét.

Rébusz (Arad) B. címére levél érkezett szerkesztőségünkbe a kérdéses helyről.

L. V. G. (Arad) Köszönettel vettük, a napokban jönni fog.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 30. —

Fehér Kereszt szálloda: Grünwald Jenő kereskedő, Budapest. Moratsch Ferencz vállalkozó, Budapest. Kemény Gyula vállalkozó, Budapest.
Vass szálloda: Toms Antal mérnök, Bécs. Petrikovits Géza segédjegyző, Moroda.

KIS LOTTO.

Prágai:

32, 68, 48, 27, 80.

Nagy-Szebeni:

79, 82, 52, 13, 21.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező az itt alább felsorolt földeknek bérbeadása iránt f. é. június hó 4-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bérbeadás alá kerülnek:

1. a jelenleg Bojos István által haszonbérben tartott parti dűlőbeli 4548/1100 holdnyi terület 1894. évi október 1-jétől 3 egymás után következő évre; a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 50 kr. bér;

2. a Dezsői Vilmos által bérben tartott püspökréti 13527/1100 holdnyi terület f. é. október 1-től 3 évre; a kikiáltási ár holdanként évi 6 frt 60 kr. bér;

3. a Hegedüs Pál által haszonbérben tartott azon városi terület a mely a Kohn-féle radnai-uti falrakó-hely kerítése és az élőviz-csatorna között fekszik f. é. október 1-jétől számított 3 évre; a kikiáltási ár az egész terület után évi 6 frt bér;

4. a Lux Hermann által bérben birt nyomás-közi 26890/1100 hold u. n. papi föld f. é. október 1-jétől számított 3 vagy 6 évre a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 80 kr.;

5. a Mayer József által bérben tartott gulya legelőbeli 1. és 2. sz. 63712/1100 holdnyi terület f. é. október 1-jétől számított 3 vagy 6 évre, kikiáltási ár holdanként évi 10 frt;

6. a Puterity Döme által haszonbérben tartott Brünek dűlőbeli 4265/1100 hold terület f. é. november 1-jétől számított 3 évre a kikiáltási ár holdanként évi 12 frt 20 kr.;

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-árak szerint számított évi bérösszegnek 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. május-hó 21-én tartott üléséből.

Lócs Rezső,

aljegyző.

M. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége.

15588 | 894. sz.

1—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak debreczen-m.-szigeti vonalán lévő Királyháza állomás kibővítéséhez tervezett, alább következő munkák létesítésére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi június hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőség titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A létesítendő munkák a következők:

1. Egy 69.2 m. hosszú és 4.4 m. belnyílású boltozott átvezet.

2. Egy 9 mozdonyállással bíró 3 vágányú mozdonyoszlop és az ahhoz tartozó 6 külső tisztogódór és 2 daruakna.

3. A felvételi épület kibővítése egy 92.0 m² alapterületű földszintes toldalékkal.

A végrehajtandó munkálatokra vonatkozó tervek részletes költségvetések és a szerződési tervezet f. évi május hó 26-ától kezdve a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályánál (Debreczen, főpiacz Hungaria épület II. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati költségvetések és az ajánlati szöveg megszereshetők.

Az ajánlatok borítékai következő felirással látandók el:

„Ajánlat a királyháza állomás-bővítés munkáira.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi június hó 8-án délelőtti 11 óráig 1000, azaz ezer forint teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az előbb említett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi

tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladható értékben fogadtatnak el.

Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debreczen, 1894. május 22.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt

13404. sz.

1—3

Pályázat.

A m. kir. államvasutak Sepsi-Szt.-György állomásán 1894. évi augusztus hó 1-én megnyitandó állomási vendéglői üzlet bérbeadása iránt ezennel pályázat nyitattik.

Felhívának ennélfogva mindazok, kik a nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy szabályszerűen bélyegzett és a kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb f. évi július hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimezve, benyújtani vagy beküldeni sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy a bérlet három évre köttetik és pedig 1894. évi augusztus hó 1-től 1897. évi július hó 30-ig terjedő időtartamra. A vendéglői üzlet gyakorlásához szükséges helyiségeken kívül a vendéglős mellékhelyiségekkel kiegészített magánlakást is nyer.

Az ajánlatok külön lepecsételt borítékban küldendők be és a boríték következő megjegyzéssel látandó el:

„Ajánlat a sepsi-szt.-györgyi állomási vendéglői bérletére.”

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi június hó 30-ig bánatpénzkeppen 100 forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott összeg magasságára, szabadon választ-hasson.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg, a melyekre e helyen is megjegyeztetik, hogy a bérbeadandó vendéglői üzletben csak hazai sör mérhető ki.

Kolozsvár, 1894. május 3-án.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezet.

22422. sz.

1—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest-Józsefváros pályaudvarán a központi szertár udvarán létesítendő raktár munkálataira ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb folyó évi június hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi június hó 8-án délelőtti 11 óráig 600 frt, azaz hatszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az alább említett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető, az értékpapírok pedig tizennégy napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam szerinti értékben fogadtatnak el, névértéken felül értékpapírok egyáltalában el nem fogadtatnak.

Az ajánlatok borítékai következő felirással látandók el: „Ajánlat a m. kir. államvasutak központi szertár udvarán létesítendő raktár munkáira.”

A végrehajtandó munkákra vonatkozó versenyfeltételek, szerződési tervek és költségvetések a budapest-jobbparti üzletvezetőségnek építési és pályafentartási osztályában naponta 8—12 óráig délelőtt betekintethetők.

Budapest, 1894. május hóban.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám.

475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivatalos állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg haladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kívül a magyar írás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, úgy szintén a magyar honpolgárság kellőképpen igazolandó a következő czim alatt

A magy. kir. államvasutak igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrássy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi június hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon túl beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

6027 | 894. sz.

3—3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világitási és erbatviteli célokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújtandók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

231 | 894. g. sz. u.

1—*

HIRDETMEY.

A városi színház-épület déli bérházának 1-8 emeletén levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnó által birt és 6 utcazi, 1 elő, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. é. május hó 1-től kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6114/1894. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 6139/84. sz. intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutak pedig este 7—8 óra között meglooslandók.

Erről azon figyelmeztetéssel értesítettnek a telek- s háztulajdonosok, hogy mindazok, kik ezen intézkedésnek eleget nem tesznek, a városi szegény alap javára fordítandó 2—25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 óratól 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1894. évi május hó 15.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Cséplőgéptulajdonosoknak!

Az urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság

ajánlja a cséplési idényre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak

I-ső minőségű lupényi köszénét

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a legfinomabb porosz szenekkel

és mint **darabos-, koczka-, dió-, rostált-akna-, akna-, dara- és porszen** jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához **Budapest Nádor-utca 13.**, akár a társaság képviselőjéhez

Dratsay Lajos

urhoz Aradon, ahol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

504 6-6

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 586 2-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekocskák, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

A már 40 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arcztisztító kenőcs

szeplő, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok, forrósági persenések, orrvörösség és mindennemű arczvirágzások ellen; valamint a

Dr. SPITZER-féle

bőrszépítő szappan

mely az arczkenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely arczkenőcs ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak **KRAJCSOVICS** által *Vukovár-on* készített kenőcs a valódi. 151 8-12

Minden tégelyen **Krajcsovic** a készítő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12.

Török J. gyógyszerháza.

Kapható **Török József** budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában: -

RING LAJOS

"Angyalhoz" czimzett gyógyszerháza
Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

7451 | 894.

1-3

Hirdetés.

A nagym. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áró szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvando, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számítandó 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhivom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarhát Varga János állatorvosnál azonnal bejelenték.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tüzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árwapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tüke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tüke törlesztésre 1 1/2%, fordítottatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

475 | 894. gazd. sz.

1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére az 1894-95-iki téli évad alatt szükséges 1600 köbméter tüzfának szállítása iránt 1894. évi június hó 4-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár köbméterenként 3 frt; ajánlat tehető 1000 köbméter bükk és 300 köbméter cserfának, vagy az egész mennyiségnek bükkfában való szállítására.

Bánompénzül leteendő 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

As írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi május hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rensó,
aljegyző.

